

Posolstvo Svätého Otca Františka na 36. svetový deň mládeže

21. november 2021

Vstaň! Ustanovím ťa za svedka toho, čo si videl (porov. Sk 26,16)

Drahí mladí!

Znova by som vás rád vzal za ruku a spoločne s vami pokračoval na duchovnej ceste, ktorá vedie k Svetovým dňom mládeže 2023 v Lisabone.

Minulý rok, krátko predtým, ako sa rozšírila pandémia, som podpísal posolstvo, ktorého témou bolo *Mládenec, hovorím ti, vstaň!* (Lk 7, 14). Vo svojej prozreteľnosti nás Pán už vtedy chcel pripraviť na ťažkú skúšku, ktorú práve prežívame.

Všade vo svete ľudia trpia v dôsledku straty svojich blízkych a sociálnej izolácie. Zdravotné riziká zabránili aj vám, mladým – ktorí ste prirodzene orientovaní navonok – vychádzať von a ísť do školy, na univerzitu, do práce, aby ste sa spolu stretli... Ocitli ste sa v náročnej situácii, akej ste neboli zvyknutí čeliť. Tí, ktorí to ťažšie zvládali a nenašli podporu, sa cítili dezorientovaní. Boli ponorení v rôznych problémoch, či už rodinných, alebo spojených s nezamestnanosťou, depresiou, osamelosťou alebo závislosťou, nehovoriac o nahromadenom strese, napätiach a výbuchoch hnevu, o raste násilia.

No, vďaka Bohu, to je len jedna strana mince. Ak nám táto skúška ukázala naše slabosti, ukázala nám aj naše cnosti, medziiným našu ochotu k solidarite. V každej časti sveta sme videli mnohých ľudí, medzi nimi aj veľa mladých, ktorí pomáhali zachraňovať životy, zasievali nádej, bránili slobodu a spravodlivosť, pôsobili ako tvorcovia pokoja a budovatelia mostov.

Keď upadne mladý človek v istom zmysle upadne aj ľudstvo. Avšak platí aj to, že keď sa mladý človek pozdvihne, akoby sa pozdvihol celý svet. Milá mládež, aký veľký potenciál je vo vašich rukách! Akú silu nosíte vo svojich srdciach!

Dnes opäť Boh hovorí každému z vás: „*Vstaň!*“. Z celého srdca dúfam, že toto posolstvo nám pomôže pripraviť sa na nové časy, na novú stránku dejín ľudstva. No nie je možné začať nanovo bez vás, drahí mladí. Ak chce svet povstať, potrebuje vašu silu, vašu vášeň, vaše nadšenie. A v tomto zmysle by som sa chcel spolu s vami zamyslieť nad úryvkom zo *Skutkov apoštolov*, v ktorom Ježiš hovorí Pavlovi: *Vstaň! Ustanovím ťa za svedka toho, čo si videl* (porov. Sk 26,16).

Pavol ako svedok pred kráľom

Verš, z ktorého vychádza téma Svetového dňa mládeže 2021 je úryvkom zo svedectva, ktoré vydáva Pavol pred kráľom Agrippom po svojom uväznení. Pavol, ktorý bol kedysi nepriateľom a prenasledovateľom kresťanov, je teraz súdený práve pre svoju vieru v Krista. Po temer dvadsiatich piatich rokoch rozpráva apoštol svoj príbeh a opisuje osudovú udalosť stretnutia s Kristom.

Pavol vyznáva, že v minulosti prenasledoval kresťanov, až kým ho jedného dňa – cestou do Damasku, kde šiel niektorých zatknúť – nezahalilo spolu s jeho spoločníkmi svetlo „jasnejšie než žiara slnka“. Avšak len on počul „hlas“: Ježišov hlas, ktorý k nemu hovoril a zavolať ho po mene.

„Šavol, Šavol!“

Zamyslime sa spoločne hlbšie nad touto udalosťou. Keď Pán volá Šavla po mene, dáva mu tým najavo, že ho osobne pozná. Je to akoby mu povedal: „Viem, kto si, viem, čo máš za lubom, no napriek tomu sa obraciam práve na teba“. Zavolá na neho dvakrát – to je znak špeciálneho a veľmi dôležitého povolania, tak to urobil aj v prípade Mojžiša (porov. *Ex 3, 4*) a Samuela (porov. *1 Sam 3, 10*). Keď Šavol padne na zem, uvedomí si, že je svedkom Božieho zjavenia, mocného zjavenia, ktoré ho silno rozrušilo, no nezničilo, ba oslovilo ho po mene.

V skutočnosti len osobné stretnutie s Kristom, ktoré nie je anonymné, dokáže zmeniť život. Ježiš ukazuje Šavlovi, že ho dobre pozná, pozná jeho „vnútro“. Hoci je Šavol prenasledovateľ, hoci je v jeho srdci nenávisť voči kresťanom, Ježiš vie, že to je dôsledkom neznalosti a chce na ňom ukázať svoje milosrdenstvo. Práve táto milosť, táto nezaslúžená a nepodmienená láska je svetlom, ktoré radikálne zmení Šavlov život.

„Kto si, Pane?“

Zoči-voči tajomnej prítomnosti, ktorá ho volá po mene, sa Šavol pýta: „Kto si, Pane?“ (*Sk 26, 15*). Táto otázka je mimoriadne dôležitá a všetci ju skôr alebo neskôr v živote musíme položiť. Nestačí počuť druhých hovoriť o Kristovi, je nevyhnutné hovoriť s ním osobne. O tom je v podstate modlitba. Je to priamy rozhovor s Kristom, aj keď možno máme v srdci ešte chaos, myseľ plnú pochybností, či dokonca pohrdame Kristom a kresťanmi. Želám si, aby každý mladý človek z hĺbky svojho srdca dospel k tomu, že položí túto otázku: „Kto si, Pane?“.

Nemožno totiž považovať za samozrejmé, že každý pozná Ježiša, a to ani v dobe internetu. Otázka, s ktorou sa mnohí obracajú na Ježiša a na Cirkev, je práve táto: „Kto si?“. V celom príbehu o povolaní sv. Pavla, sú to jediné slová, ktoré hovorí Pavol. A Pán okamžite odpovedá na jeho otázku: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ“ (*tamže*).

„Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ!“

Touto odpoveďou odhaľuje Pán Ježiš Šavlovi veľké tajomstvo: stotožňuje sa totiž s Cirkvou, s kresťanmi. Až dovtedy Šavol nevidel nič z Krista, videl iba veriacich, ktorých zatváral do väzenia (porov. *Sk 26, 10*) a za ktorých smrť sám hlasoval (*tamže*). A videl, ako kresťania odpovedali na zlo dobrom, na nenávisť láskou, prijímajúc utrpenú nespravodlivosť, násilie, lži a prenasledovanie pre Ježišovo meno. V istom zmysle teda Šavol – bez toho, aby si to uvedomil – stretol Krista: stretol ho v kresťanoch!

Koľko rás sme počuli hovoriť – „Ježiš áno, Cirkev nie!“, akoby jedno mohlo byť alternatívou druhého. Nemožno poznať Ježiša, ak nepoznáme Cirkev. Nemožno poznať Ježiša inak, ako cez

bratov a sestry z jeho spoločenstva. Nemožno byť naplno kresťanmi, ak neprežívame cirkevný rozmer viery.

„Ťažko ti proti ostňu sa vzpierat“

Tieto slová adresoval Pán Šavlovi po tom, ako padol na zem. Akoby sa mu už nejaký čas prihovárал tajomným spôsobom, snažiac sa ho pritiahnuť k sebe, ale Šavol sa tomu bránil. S rovnakým jemným „pokarhaním“ sa obracia Pán na každého mladého človeka, ktorý sa mu vzdialil: „Dokedy budeš odo mňa utekať? Prečo nepočúvaš, keď ťa volám? Čakám, že sa ku mne vrátiš.“ Niekedy hovoríme ako prorok Jeremiáš: *„Nespomeniem si naň“* (Jer 20, 9). No v srdci každého akoby horel oheň a hoci sa ho usilujeme zadusiť, nepodarí sa nám to, lebo je silnejší ako my.

Pán si vybral práve toho, kto ho prenasledoval, bol voči nemu a jeho prívržencom totálne nepriateľský. Lebo v Božích očiach nie je nikto nenávratne stratený. Cez osobné stretnutie s ním vždy môžeme začať odznovu. Nijaký mladý človek nie je mimo dosah Božej milosti a Božieho milosrdenstva. O nikom nemožno povedať: je príliš ďaleko... je príliš neskoro... Koľkí mladí zápalisto rebelujú a idú proti prúdu, no v srdci nosia skrytú potrebu angažovať sa, milovať zo všetkých síl, stotožniť sa s nejakým poslaním! V mladom Šavlovi Ježiš videl práve toto.

Uznať vlastnú slepotu

Môžeme si predstaviť, že ešte pred stretnutím s Kristom bol Šavol v istom zmysle stále „plný seba samého“. Pre svoju morálnu integritu, pre svoj zápal, pre svoj pôvod, pre svoju kultúru sa považoval za niekoho „veľkého“. Pravdaže, bol presvedčený, že právom. Ale keď sa mu Pán zjavil, „padol na zem“ a oslepol. Náhle zistil, že nie je schopný vidieť – nielen fyzicky, ale ani duchovne. Jeho istoty sa otriasli. Vo svojej duši cítil, že to, čo ho tak vášnivo poháňalo – horlivý zápal za odstránenie kresťanov – bolo úplne nesprávne. Uvedomil si, že nevlastní absolútnu pravdu, ba že v skutočnosti je od nej ďaleko. A zároveň s jeho istotou, padá aj jeho „veľkosť“. Zrazu sa cíti stratený, krehký, „malý“.

Táto pokora – vedomie vlastnej obmedzenosti – je podstatná! Kto si myslí, že vie všetko o sebe, o druhých a dokonca aj o náboženských pravdách, sa len ťažko stretne s Kristom. Keď Šavol oslepol, stratil svoje vzťažné body. Ostal sám v tme, jedinou istotou bolo pre neho svetlo, ktoré videl, a hlas, ktorý počul. Aký paradox: práve vtedy, keď oslepol, začína vidieť!

Po svojom osvietení na ceste do Damasku Šavol preferuje, aby ho volali Pavol, čo znamená „malý“. Nejde mu o nickname alebo akési „umelecké meno“ – ktoré často používajú aj bežní ľudia. Stretnutie s Kristom mu umožnilo, že sa tak skutočne cítil, lebo zborilo múr, ktorý mu bránil pravdivo sa poznať. Sám o sebe povedal: *„Ved' ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volať sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu Cirkev“* (1 Kor 15, 9).

Sv. Terézia z Lisieux, podobne ako ďalší svätí, rada opakovala, že pokora je pravda. V súčasnosti sú naše dni spestrené mnohými „príbehmi“ – zvlášť na sociálnych sieťach – často umne vytvorenými pomocou scén, kamier a rôznych pozadí. Ľudia čoraz viac vyhľadávajú „svetlá rámp“, umne nastavené tak, aby svojim „priateľom“ a followerom ukázali taký sebaobraz, ktorý neodráža

skutočnú pravdu. Kristus, poludňajšie slnko, prichádza, aby nás osvietil a navrátil nám našu pravú tvár; aby nás oslobodil od každej masky. Jasne nám ukazuje, kto sme, pretože nás miluje takých, akí sme.

Zmeniť perspektívu

Pavlovo obrátenie nie je obrátením sa vzad, ale otvorením sa úplne novej perspektíve. Skutočne, Pavol pokračuje na ceste do Damasku, no už nie je viac tým, kým bol prv, je iným človekom (porov. *Sk 22, 10*). Aj my sa môžeme obrátiť a obnoviť, a v bežnom živote robiť naďalej to, čo sme zvykli robiť, ale s obráteným srdcom a s odlišnou motiváciou. V tomto prípade Ježiš výslovne žiada Pavla, aby išiel do Damasku, kde aj predtým smeroval. Pavol poslúchne, no cieľ a účel jeho cesty sa radikálne zmenili. Od tej chvíle vidí skutočnosť novými očami. Predtým to boli oči prenasledovateľa *kata*, odteraz to budú oči učeníka *svedka*. V Damasku ho Ananiáš pokrstí a uvedie do kresťanskej komunity. V tichu a v modlitbe Pavol hlbšie pochopí svoju skúsenosť a novú totožnosť, ktorú mu daroval Pán Ježiš.

Nepremárniť silu a vášeň mladých

Pavlov postoj pred jeho stretnutím so zmŕtvychvstalým Ježišom nám nie je až taký cudzí. Koľko sily a koľko vášne žije aj vo vašich srdciach, drahá mládež! No ak je okolo vás a vo vás tma, zabráni vám vidieť správne, riskujete, že sa stratíte v nezmyselných zápasoch, dokonca, že sa stanete násilníkmi. A, žiaľ, prvými obeťami budete vy sami a tí, ktorí sú vám najbližší. Existuje aj nebezpečenstvo bojovať za ciele, ktoré pôvodne obraňovali správne hodnoty, no dovedené do extrému sa stávajú deštruktívnymi ideológiami. Koľko mladých ľudí sa dnes – hoci inšpirovaných vlastnými politickými či náboženskými presvedčeniami – stáva nástrojom násilia a ničenia v životoch mnohých! Niektorí, ktorí sú doma v digitálnom svete, nachádzajú vo virtuálnom prostredí a na sociálnych sieťach nové bojové pole, pričom bezohľadne používajú zbrane *fake news* na šírenie jedu a ničenie svojich protivníkov.

Keď Pán vtrhol Pavlovi do života, nezničil jeho osobnosť, nevyrazil jeho zápal a jeho vášeň, ale využil tieto jeho dary, aby z neho urobil veľkého evanjelizátora až po samý kraj zeme.

Apoštol pohanov

Odvtedy je Pavol známy ako „apoštol pohanov“: on, ktorý bol prísny farizejom dodržiavajúcim Zákon! To je ďalší paradox: Pán vkladá svoju dôveru práve do toho, kto ho prenasledoval. Tak ako Pavol, aj každý z nás môže počuť v hĺbke srdca Pánov hlas, ktorý mu hovorí: „Dôverujem ti. Poznám tvoj príbeh a beriem ho do rúk spolu s tebou. Aj keď si bol často proti mne, vyberám si ťa a ustanovujem ťa za svojho svedka“. Božia logika môže urobiť aj z najhoršieho prenasledovateľa dôležitého svedka.

Kristov učeník je povolaný stať sa „svetlom sveta“ (*Mt 5, 14*). Pavol má svedčiť o tom, čo videl, no teraz je slepý. Znovu je tu paradox! Avšak práve cez svoju osobnú skúsenosť sa Pavol dokáže vžiť do tých, ktorých Pán posielal. Pretože bol ustanovený svedkom, aby „im otvoril oči, aby sa od tmy obrátili k svetlu“ (*Sk 26, 18*).

„Vstaň a vydaj svedectvo!“

Keď v krste prijímame nový život, prijímame od Pána aj poslanie: „Budeš mi svedkom!“ Je to poslanie, ktoré zmení náš život, keď sa mu venujeme.

Dnes sa Kristova výzva adresovaná Pavlovi, obracia na každého mladého muža a každú mladú ženu spomedzi vás: Vstaň! Nemôžeš ostať na zemi a „ľutovať sa“, je tu poslanie, ktoré na teba čaká! Aj ty môžeš byť svedkom diela, ktoré Ježiš začal konať v tvojom živote. Preto ti v Kristovom mene hovorím:

- Vstaň a vydaj svedectvo o svojej skúsenosti slepca, ktorý sa stretol so svetlom, uvidel Božie dobro a krásu v sebe samom, v druhých a v spoločenstve Cirkvi, ktoré prekonáva každú osamelosť.
- Vstaň a vydaj svedectvo o láske a rešpekte, ktoré je možné zaviesť do ľudských vzťahov, rodinného života, do dialógu medzi rodičmi a deťmi, medzi mladými a starými.
- Vstaň a podporuj sociálnu spravodlivosť, pravdu a integritu, obraňuj ľudské práva, prenasledovaných, chudobných a zraniteľných, tých, čo nemajú hlas v spoločnosti, imigrantov.
- Vstaň a vydaj svedectvo o novom pohľade, ktorý ti umožňuje vidieť stvorenie očami plnými údivu a spoznať zem ako náš spoločný domov, ktorý ti dá odvahu brániť integrálnu ekológiu.
- Vstaň a vydaj svedectvo o tom, že padnutý život možno znovu vybudovať, že duchovne mŕtvi môžu byť vzkriesení, že zotročení môžu byť opäť slobodní, že srdcia sužované smútkom môžu objaviť nádej.
- Vstaň a vydaj radostné svedectvo, že Kristus žije! Šír jeho posolstvo lásky a spásy medzi svojimi rovesníkmi, v škole, na univerzite, v práci, v digitálnom svete, kdekoľvek.

Pán, Cirkev i pápež vám dôverujú a ustanovujú vás svedkami pred mnohými ďalšími mladými ľuďmi, ktorých stretnete na dnešnej „ceste do Damasku“. Nezabudnite: „Keď niekto osobne zakúsil Božiu zachraňujúcu lásku, nepotrebuje veľa času na prípravu, aby mohol ísť a hlásať; nemôže predsa čakať na prednášky a dlhé vysvetľovania. Každý kresťan je misionárom v tej miere, v akej sa stretol s láskou Boha v Ježišovi Kristovi“ (apošt. exhortácia *Evangelii gaudium*, 120).

Vstaňte a slávnite svetový deň mládeže vo vašich miestnych cirkvách!

Znovu pozývam všetkých vás, mladí ľudia z celého sveta, aby ste sa zúčastnili na tejto duchovnej púti, ktorá nás povedie k sláveniu Svetových dní mládeže 2023 v Lisabone. Najbližšie stretnutie však bude vo vašich miestnych cirkvách, v rôznych diecézách a eparchiách sveta, kde sa na sviatok Krista Kráľa bude sláviť Svetový deň mládeže 2021 na lokálnej úrovni.

Dúfam, že všetci budeme môcť prežívať tieto etapy našej cesty ako skutoční pútnici a nielen ako „turisti viery“! Otvorme sa Božím prekvapeniam, lebo on chce, aby nám na našej ceste svietilo jeho svetlo. Otvorme sa a počúvajte jeho hlas aj prostredníctvom hlasov našich bratov a našich sestier. Takto pomôžeme jedni druhým spoločne vstať a stať sa v tomto ťažkom historickom momente prorokmi nových čias, plných nádeje! Preblahoslavená Panna Mária, oroduj za nás!

V Ríme pri Svätom Jánovi v Lateráne 14. septembra 2021, na sviatok Povýšenia Svätého kríža

František